

ขอบเขตการศึกษาและจัดทำ (Term of Reference : TOR)

วิเคราะห์ข้อมูลรายงานสถานการณ์สุขภาพตามตัวชี้วัดสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๙

หลักการและเหตุผล

๑. ความเป็นมา

สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐ ได้เปลี่ยนมุมมองความคิดเรื่องสุขภาพจาก มุมมองของการสงเคราะห์ซึ่งให้ความสำคัญกับสุขภาพทางกายเป็นหลัก มาเป็นเรื่องของสิทธิขั้นพื้นฐานที่ ประชาชนทุกคนพึงได้รับการดูแลคุ้มครองให้เกิดสุขภาพดี และขยายความหมายของสุขภาพไปสู่สุขภาพองค์ รวมที่ครอบคลุมทั้ง ๔ มิติ คือ สุขภาพทางกาย จิต สังคมและปัญญา และมองระบบสุขภาพเป็นระบบ ความสัมพันธ์ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ เป็นเรื่องสุขภาพะของคน ครอบครัว ชุมชนและการอยู่ร่วมกัน ส่งเสริมคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ดังนั้นในการกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนงาน จึงต้องให้ ความสำคัญกับการติดตามระบบสุขภาพในระดับมหภาค ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบและปฏิสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อสุขภาพกับสภาวะสุขภาพ ซึ่งเป็นผลลัพธ์สุดท้ายของระบบสุขภาพ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสุขภาพ ภายใต้คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ จึงได้สนับสนุนให้มีการจัดทำชุด ตัวชี้วัดสุขภาพแห่งชาติ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๔ ซึ่งถูกพัฒนาขึ้นด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมและการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างนักวิชาการ หน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม และองค์กรภาคีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยชุดตัวชี้วัด ๑๒ หมวด ครอบคลุมถึงปัจจัยบ่งชี้สุขภาพที่สำคัญ โดยมีการจัดทำรายงาน สถานการณ์ระบบสุขภาพตามตัวชี้วัดสุขภาพฯ ดังกล่าว มาแล้ว ๓ ฉบับ คือ รายงานตัวชี้วัดสุขภาพแห่งชาติ ๒๕๕๕ รายงานสถานการณ์ตามตัวชี้วัดสุขภาพแห่งชาติ ๒๕๕๖ : ตัวชี้วัดสุขภาพรายจังหวัด และสถานการณ์ ตามตัวชี้วัดสุขภาพแห่งชาติ ๒๕๕๗ : สถานการณ์สุขภาพรายเขต ซึ่งได้เผยแพร่ต่อภาคีเครือข่ายและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายสาธารณะด้านสุขภาพที่เหมาะสม

เนื่องจากในปี พ.ศ.๒๕๕๙ มีข้อมูลการประเมินสถานการณ์สุขภาพที่เปลี่ยนแปลงในหลายตัวชี้วัด ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนารายงานข้อมูลสถานการณ์สุขภาพ ตามกรอบของชุดตัวชี้วัดสุขภาพแห่งชาติมีความ ต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ซึ่งจะทำให้ภาคีเครือข่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบใน การวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อกำหนดประเด็นนโยบายในการขับเคลื่อนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ เปลี่ยนแปลง จึงเห็นควรสนับสนุนให้มีการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์สุขภาพในระดับชาติและระดับภาค ภายใต้กรอบของชุดตัวชี้วัดสุขภาพแห่งชาติ และจัดทำรายงานสถานการณ์ระบบสุขภาพแห่งชาติ ปี ๒๕๕๙ เพื่อเผยแพร่ในเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๙ พ.ศ.๒๕๕๙ และเผยแพร่ต่อสาธารณะผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้ภาคี/เครือข่ายและผู้สนใจ ได้ใช้ประโยชน์ต่อไป

๒. ตัวชี้วัดสุขภาพแห่งชาติ

ชุดตัวชี้วัดสุขภาพแห่งชาติ ประกอบด้วย ๑๒ หมวด ดังนี้

ด้าน	หมวดตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดหลัก
สถานะสุขภาพ	๑. สุขภาพกาย	๑.๑ อายุคาดเฉลี่ย
		๑.๒ อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี
		๑.๓ อัตราตายวัยแรงงาน
	๒. สุขภาพจิต	๒.๑ อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ
		๒.๒ ร้อยละของประชาชนที่มีความสุขในการดำรงชีวิต
	๓. สุขภาพในมิติจิตวิญญาณ	๓.๑ ดัชนีสุขภาวะทางปัญญา
ปัจจัยบ่งชี้สุขภาพ	๔. พฤติกรรมสุขภาพ	๔.๑ ร้อยละของผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับที่อันตราย
		๔.๒ ร้อยละของผู้ที่สูบบุหรี่ในรอบปีที่ผ่านมา
		๔.๓ ร้อยละของการตั้งครม. ในหญิงวัยรุ่น
	๕. คุณภาพสิ่งแวดล้อม	๕.๑ ดัชนีคุณภาพอากาศ
		๕.๒ ดัชนีคุณภาพน้ำ
		๕.๓ ปริมาณการใช้สารทำลายโอโซน
	๖. ความมั่นคงของชีวิต	๖.๑ ร้อยละของจำนวนประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน
	๗. ความสัมพันธ์ในครอบครัว	๗.๑ ดัชนีครอบครัวอบอุ่น
		๗.๒ ร้อยละของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว
๘. ศักยภาพชุมชน	๘.๑ ดัชนีชุมชนเข้มแข็ง	
๙. ความมั่นคงของสังคม	๙.๑ ความแตกต่างของรายได้ระหว่างคนที่รวยที่สุด ๒๐% ต่อกันที่จนที่สุด ๒๐% สุดท้าย	
ระบบบริการสุขภาพ	๑๐. ความเป็นธรรมและการเข้าถึงบริการสุขภาพ	๑๐.๑ ผลประโยชน์ที่ได้รับจากงบประมาณรัฐเปรียบเทียบระหว่าง Quintile ที่ ๑ และ Quintile ที่ ๕
		๑๐.๒ ผลกระทบความยากจนจากค่าใช้จ่ายด้านบริการสาธารณสุข
		๑๐.๓ อัตราผู้ป่วยในรายครั้งที่ได้รับยาละลายลิ่มเลือดในกรณีโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลัน
	๑๑. ประสิทธิภาพของระบบบริการสุขภาพ	๑๑.๑ ร้อยละของรายจ่ายด้านสุขภาพต่อ GDP
		๑๑.๒ ร้อยละของมูลค่าการใช้จ่ายสุขภาพหลักต่อรายจ่าย

ด้าน	หมวดตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดหลัก
		ด้านยา
	๑๒. คุณภาพและประสิทธิผลของระบบบริการสุขภาพ	๑๒.๑ อัตราการนอนโรงพยาบาลด้วยโรคที่ควรจะควบคุมได้ด้วยบริการแบบผู้ป่วยนอก
		๑๒.๒ อัตราการเสียชีวิตผู้ป่วยใน และอัตราการเสียชีวิตใน ๒๘ วัน

๓. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์สุขภาพ และจัดทำรายงานสถานการณ์สุขภาพแห่งชาติ ปี ๒๕๕๙

๔. ขอบเขตการดำเนินงาน

- ๑) จัดทำเอกสารรายงานสถานการณ์สุขภาพตามตัวชี้วัดสุขภาพแห่งชาติ ๒๕๕๙ โดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์สุขภาพ ที่มีการเก็บรวบรวมโดยหน่วยงาน/องค์กรต่างๆ ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๙ ภายใต้กรอบของชุดตัวชี้วัดสุขภาพแห่งชาติ ๑๒ หมวด และแสดงการวิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูลในรายภาค ทั้ง ๔ ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้
- ๒) จัดทำเอกสารสังเคราะห์ภาพรวมสถานการณ์สุขภาพ เพื่อสรุปภาพรวมและชี้ให้เห็นประเด็นสถานการณ์เด่น เพื่อใช้ประโยชน์ในการสื่อสารทางสังคม
- ๓) การตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารต้นฉบับ ในกระบวนการจัดรูปแบบและเตรียมการจัดพิมพ์เผยแพร่ต่อสาธารณะ

๕. กระบวนการดำเนินงาน

- ๑) ดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูลเพื่อกำหนดตัวชี้วัดที่สำคัญเกี่ยวกับสถานการณ์สุขภาพ โดยอิงตามกรอบของชุดตัวชี้วัดสุขภาพแห่งชาติ จำนวน ๑๒ หมวด และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวชี้วัดๆ ดังกล่าว โดยรวบรวมข้อมูลในระดับชาติและระดับภาค ๔ ภาค คือภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้
- ๒) ดำเนินการวิเคราะห์และจัดทำข้อมูลในระดับชาติและระดับภาค
- ๓) ดำเนินการจัดทำรายงานสถานการณ์สุขภาพ ๒๕๕๙ ตามกรอบของหมวดตัวชี้วัดสุขภาพ ๑๒ หมวด โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบกราฟและตาราง และสังเคราะห์ภาพรวมสถานการณ์สุขภาพ เพื่อสรุปภาพรวมและชี้ให้เห็นประเด็นสถานการณ์เด่น ดังนี้
 - ส่วนที่ ๑ ข้อมูลตัวชี้วัดสุขภาพระดับชาติ และเปรียบเทียบรายภาคในแต่ละตัวชี้วัด
 - กราฟแท่งเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างภาค โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย หรือน้อยไปหามาก ขึ้นอยู่กับประเภทของข้อมูล ว่าเป็นเชิงบวกหรือเชิงลบ

- ตารางสรุป เปรียบเทียบรายภาค สำหรับแต่ละตัวชี้วัด พร้อมแสดงเขตสี ที่ตัดตามลำดับที่ของภาค

ส่วนที่ ๒ สรุปภาพรวมและประเด็นสถานการณ์เด่น

- ๔) จัดส่งรายงานสถานการณ์สุขภาพฯ ให้กับ สช. ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์
- ๕) ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารต้นฉบับ เพื่อเตรียมการจัดพิมพ์

๖. การส่งมอบงาน ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

๗. งบประมาณดำเนินงาน ๑๒๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนสองหมื่นบาทถ้วน)

๘. ผลงานที่ส่งมอบเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ

ต้นฉบับรายงานสถานการณ์สุขภาพตามตัวชี้วัดสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๙

จำนวน ๓ ชุด และซีดีไฟล์ข้อมูลจำนวน ๓ ชุด
